

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ ЗА 2016 ГОДИНА

Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) е учредена през 1997 г. като първото сдружение в България на професионалните участници в търговията с ценни книжа и мениджъри на инвестиционни портфейли. През отчетния период не са приемани нови членове на БАЛИП. Към момента на провеждане на ОС на БАЛИП в Асоциацията членуват 25 члена.

Управителният съвет (УС) на БАЛИП проведе 10 редовни заседания. УС на БАЛИП и членове на УС участваха в заседания на Комисията по бюджет и финанси. Проведоха се редица срещи с г-жа Карина Караиванова, Председател на Комисията за финансов надзор (КФН), както и с ръководството на КФН. Състояха се множество срещи с ръководствата на „Българска фондова борса – София” АД (БФБ) и „Централен депозитар” АД (ЦД), като се осъществиха и срещи с Министерството на финансите (МФ), асоциациите на професионалните участници на капиталовия пазар (АББ, БАДСИЦ, БАУД, БАДДПО) и емитентите и работодателите (АИКБ, КРИБ, БСК, АДВИБ).

БАЛИП утвърди авторитета и своето влияние върху капиталовия пазар в страната, като има свои представители в:

- Фонда за компенсиране на инвеститорите в ценни книжа (Радослава Масларска);
- Арбитражния съд при ЦД (Николай Майстер);
- Арбитражния съд при БФБ (Николай Ялъмов, заместник-председател);
- Комитета по управление на Фонда за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти по чл. 139, ал. 1 от Правилника на «Централен депозитар» АД /бивш Комитет по управление на Гаранционния фонд при БФБ/ (Ангел Рабаджийски);
- Изпитната комисия за брокери и инвестиционни консултанти (Атанас Бойчев);
- Съвета на директорите на БФБ (Любомир Бояджиев)
- Съвета на директорите на „Централен депозитар” АД (Ангел Рабаджийски).

През отчетния период представители на БАЛИП взеха участие в организирани от различни институции работни групи. Г-н Ангел Рабаджийски и г-н Евгений Жишев участват в Работна група (РГ) 26 „Финансови услуги” към Съвета по европейски въпроси, организирана от Министерството на финансите към Министерския съвет. Г-н Евгений Жишев е включен в експертна работна група по корпоративни действия към ЦД. БАЛИП участва в Българската национална комисия по корпоративно управление, както и в заседания на Икономическия и социален съвет.

Със заповед на министъра на икономиката за членове на помирителните комисии при Комисията за защита на потребителите са определени следните представители на БАЛИП: Антон Домозетски, Атанас Бойчев, Красимир Киров, Любомир Бояджиев, Радослава Масларска и Стоян Николов.

I. ДЕЙНОСТ ОТНОСНО ПРОМЕНИ В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА, УРЕЖДАЩА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР

1. ПРОМЕНИ В ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДЛАГАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА (ЗППЦК)

БАЛИП участва в изготвянето и обсъждането на проект на Закон за изменение и допълнение на ЗППЦК, като работеше в тясно взаимодействие с КФН за намиране на възможни варианти за редица проблеми пред бизнеса и пазара, които с години не можеха да намерят адекватно решение. В предходния период Работна група (РГ), организирана от БАЛИП, изготви предложения относно режима на корпоративните облигации, предмет на публично предлагане от емитентите. В хода на работа по законопроекта в РГ бяха привлечени представители на БАДДПО, БАУД, БФБ, ЦД, банки, адвокатски кантори. Получени бяха и становища от АББ, Камарата на частните съдебни изпълнители, Асоциацията на съдиите по вписванията и проф. Ангел Калайджиев, като във финалния вариант на предложенията бяха отчетени и редица техни бележки.

Първоначално, на проекта за промени в режима на облигациите не бе даден ход. На по-късен етап обаче, КФН под ръководството на г-жа Карина Караиванова взе решение да бъдат внесени мащабни промени в ЗППЦК (както и в други нормативни актове), които да придадат нова динамика на пазара и да решат много от проблемите, съпътствали пазара в продължение на дълги години. Съответно, в разработения от Комисията проект на ЗИД ЗППЦК бяха отразени много от предложенията на БАЛИП – както по режима на облигациите, така и по останалите раздели от ЗППЦК и в закони, имащи отношение към публичното предлагане и търговията с ценни книжа. Това е сериозен успех за бизнеса, защото ще се даде тласък на развитието на капиталовия пазар и ще се засили доверието на инвеститорите в него.

Някои от по-важните промени са:

- Отпадане на задължението за публикуване на проспект за публично предлагане с обща стойност на предлаганите ценни книжа в рамките на Европейския съюз по-малка от 1 000 000 евро.
- Съкращаване на срока за разглеждане и произнасяне на Комисията за финансов надзор (КФН) по заявления за потвърждаване на проспекти на емитенти, които нямат ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар, и не са предлагали публично ценни книжа, (срокът се намалява от 20 на 15 дни). По-подобен начин е процедирано при търговите предложения, където са намалени сроковете на административното производство.
- Облекчаване на нормативните изисквания относно публикуване на съобщението за начало на публично предлагане на ценни книжа (1 вместо 2 централни ежедневника, но и с алтернатива – на сайта на информационна агенция).
- Авансово разпределение на дивиденди. Осигурява се правна възможност за разпределяне на дивидент от ПД на база на шестмесечен финансов отчет. Намалява се срокът за изплащане на дивиденди.
- Създава се възможност довереникът на облигационерите да може активно да изпълнява задълженията си по защита на интересите на инвеститорите, като може да представлява облигационерите по всякакви видове съдебни процедури.

- Уреждат се условията за разпределяне на разходите по принудително изпълнение за вземанията на облигационерите в случаите, когато това не е уредено в условията на емисията.
- Въвеждане на предложените от БАЛИП условия за кворум и мнозинство при вземане на решения за реструктуриране на облигационни емисии.
- Уреждане на възможността ИП да бъдат довереници на облигационни емисии, като е запазено изискването за среден по размер капитал за ИП (250 000 лв.). Разширяването на правоспособността на ИП е намерило отражение и в промяна в предмета на дейност на ИП съгласно ЗПФИ, като в закона е включена дейността като довереници на облигационни емисии.
- Въвеждане на възможност за втори по ред залози и ипотeki (при рефинансиране на задължения на емитента). Отпаднала е обаче възможността да се залага търговското предприятие на емитента, каквото е предложението на БАЛИП.
- Създаване на възможност за емитиране на облигации и от новоучредени дружества.

2. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Във връзка с разработения от КФН проект на ЗИД ЗКФН, с който се предлагат промени в начина на финансиране на КФН БАЛИП беше проведена среща на УС на БАЛИП с г-жа Карина Караиванова и г-н Владимир Савов. На базата на кореспонденцията и дискусиите с регулатора се постигна принципно съгласие с Комисията да се отчетат степента на развитие на пазара, състоянието, обхватът и размерите на бизнеса на ИП при изготвянето на законопроекта и съответно да не се завишават чувствително таксите, събирани от ИП. В писма до КФН и г-жа Менда Стоянова, председател на Комисията по бюджет и финанси на НС, бе потвърдено виждането на БАЛИП, че глобите следва да се превеждат към републиканския бюджет, а не към бюджета на КФН, за да се осигури безпристрастност и независимост на комисията при упражняване на надзорните и регулаторните ѝ функции.

В кореспонденцията също така бе указано, че е правилно материята да бъде законодателно уредена и в закона да се определят таксите по видове и размер, тъй като по този начин няма да се правят промени в тарифата на Комисията, продиктувани от конюнктурни съображения.

3. ЗАКОН ЗА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕ НА ПАРИ (ЗМИП)

Във връзка с имплементирането на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма (Директивата) БАЛИП изпреварващо подготви и изпрати през м. юни 2016 г. предложения до МВР, МФ, ДАНС и КФН, които да бъдат предоставени на работната група, която подготвя проекта на нов Закона за мерките срещу изпирането на пари и подзаконовите нормативни актове, свързани с него, както и нашите коментари и бележки, изготвени на база текстовете на Директивата. Предложените от БАЛИП текстове бяха насочени към облекчаване дейността на ИП по прилагане на закона, като се отчита свръхрегулаторният характер на дейността им и строгият контрол и надзор върху нея, както и спецификата на рисковете в сектора.

По-конкретно бяха направени следните предложения:

- При транспониране на разпоредбата на чл. 8 от Директивата по отношение на ИП да бъде приложено изключението, съгласно което не са необходими отделни документирани оценки на риска, когато присъщите на сектора специфични рискове са ясни и добре осъзнати.
- Да бъде дадена легална дефиниция относно това какво е случайна сделка, като бъде предвидено, че сделките, сключвани на базата на установени с договор делови взаимоотношения с клиента, не са случайни по своята същност.
- Да се приемат документи или плащания във връзка с идентификацията, както и да бъдат извършвани вноски и тегления по сметки от кредитни институции получили лиценз в държава – членка на ЕС или ЕИП, както и от банки със седалище в държава – членка на Групата за финансово действие срещу изпирането на пари (FATF), на Азиатско-тихоокеанската група срещу изпирането на пари (APG), на Евразийската група за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма (EAG) или на Комитета от експерти по оценка на мерките срещу изпирането на пари (MONEYVAL).
- Когато договорът се сключва дистанционно, неприсъствено, чрез използването на електронни изявления, да се предвиди идентификацията на клиента да се извършва посредством представянето на сканирано копие на документ за самоличност, заедно с документ, издаден от банка или от друга институция, например доставчик на комунална услуга, от които да е видно, че титуляр на сметката или партидата е клиентът.
- Когато има вече сключен договор с клиента и сделката или операцията се извършват неприсъствено чрез използването на електронни платформи или системи за търговия, да се предвиди, че идентификацията на клиента се осъществява посредством потребителско име (user name) и индивидуална парола за вход.
- Установяването на действителен собственик на клиент - юридическо лице да се извършва само при установяване на търговски отношения.
- ИП да могат да се позоват на предходно идентифициране и комплексна проверка на клиента, извършени от кредитна институция или от друг ИП.
- При извършването на сделки или операции на стойност над определени прагове да се предвиди, подобно на действащия режим при банките, възможност за определени клиенти да декларират еднократно произхода на средствата, с които ще оперират по своите договори с ИП.
- Когато сделката или операцията се извършват присъствено в офиса на ИП, копие на личната карта на клиента да се прави само при сключване на договор т.е. при установяването на търговски или професионални отношения с нов клиент.

След изготвянето на проект на нов ЗМИП и след предоставянето му от ДАНС, БАЛИП изготви нови коментари и предложения, които с писмо от 5 октомври 2016 г. бяха предоставени на ДАНС и на КФН.

На 7 октомври 2016 г. се състоя и дискусия в КФН с представители на ДАНС, на която бяха изложени основните виждания и предложения на бизнеса във връзка с изготвянето на окончателен вариант на проектозакона.

Доколкото има известно забавяне на процеса по приемане на Директивата на ниво ЕС, преработеният проект на нов ЗМИП ще бъде предоставен за публично обсъждане на по-късен етап, като след извършване на съгласуване със заинтересованите лица, ще бъде внесен в новото 44-то НС.

4. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ (ЗИД НА КСО)

БАЛИП се включи в дискусиите, свързани с изготвянето на проект на ЗИД на КСО, като даде коментари, предложения и бележки. На 7 октомври 2016 г. МС прие проект на ЗИД на КСО, който беше придвижен към НС за разглеждане на първо четене.

По предложение на БАЛИП от КСО е отпаднала забраната за кръстосани сделки. Въведени са като разрешени инвестиции инвестициите на ПФ в дялове/акции на АИФ.

Също по предложение на БАЛИП проектът предвижда отмяна на забраната за инвестиране в ценни книжа на обслужващия сделките на пенсионноосигурителното дружество ИП и свързани с този ИП лица, като това облекчение се разпространява и върху КИС, управлявани от УД, свързани с обслужващия ИП. БАЛИП дълги години е отстоявал тази позиция, като с приемане на проекта най-сетне ще се отстрани едно неоправдано ограничение.

Запазена беше обаче забраната за инвестиране на средствата на ПФ в инструменти на банката-попечител и свързани с нея лица, макар че БАЛИП беше предложил тази забрана да отпадне и да остане забрана само за инвестиране пряко в книжа на банката-попечител. Остана и забраната за инвестиране в КИС, управлявани от УД, свързано с пенсионноосигурителното дружество.

5. ЗАКОН ЗА АДВОКАТУРАТА

В предходния отчетен период БАЛИП беше изпратил писмо изх. № 11/20.03.2015 до НС с коментари и предложения по проекта на ЗИД на Закона за адвокатурата след публикуване на проекта. Година по-късно, между първо и второ четене на проектозакона, с цел обединяване на усилията на асоциациите и работодателските организации и лобиране, на АББ, АИКБ и БСК бе предоставен текстът на писмото на БАЛИП, за да може да бъде използван като аргументация срещу някои от положенията в проекта, които ограничаваха възможностите на ИП да организира самостоятелно дейността по инвестиционно консултиране и нарушаваха някои основни правни принципи като право на гражданите, а не задължение за адвокатска защита.

Поради разпускане на 43-то НС законодателната процедура по приемане на измененията и допълненията в Закона за адвокатурата бе прекратена и промените на този етап не са приети.

6. ЗАКОН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ПАЗАРНИТЕ ЗЛОУПОТРЕБИ С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

До Министъра на финансите беше изпратено писмо изх. № 38/31.05.2016 г. по поректа на нов проект на Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти (ЗПМПЗФИ). В писмото се поставиха въпроси, свързани с обхвата на закона, съотношението между национално и европейско законодателство и търсенето на отговорност на базата на закона и регламента, нуждата да се намалят санкциите, въведени със закона.

Поискано бе отнемането на лиценз на ИП да става само за нарушение на конкретни текстове от закона и Регламент № 596/2014 и само при груби и системни нарушения, като разпоредбата се синхронизира с текстовете на чл. 20 от ЗПФИ и чл. 30, пар. 1, т. 1 от Регламент № 596/2014, съгласно който съответните мерки по текста

на този член от Регламента се прилагат не за всички нарушения, а само на определени членове. Посочено също бе, че застрашаването на интересите на инвеститорите не е предвидено в Регламент № 596/2014 като основание за предприемане на мерките, като съществува достатъчно разгърната уредба на правомощията на КФН в специалното законодателство за реакция, ако бъде направена такава преценка.

7. ДИСКУСИОНЕН ДОКУМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ БАНКОВ ОРГАН (ЕБО) ОТ 4 НОЕМВРИ 2016 Г. ЗА НОВ ПРУДЕНЦИАЛЕН РЕЖИМ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ

До КФН беше изпратено писмо изх. № 01/19.01.2017 г., в което се на регулатора се предоставиха бележки, коментари и предложения по дискуссионния документ на ЕБО относно промени в режима на капиталовата адекватност и ликвидност на ИП (Designing a new prudential regime for investment firms, ЕВА/DP/2016/02 dated 4 November 2016).

По-конкретно бе предложено следното:

- Да не се увеличават заложените в европейското и националните законодателства стойности на началния капитал на ИП. Указано беше, че няма основания размерът на началния капитал при ИП с пълен лиценз от 730 000 евро да скача на 1.5 милиона евро.
- Да се преосмисли разделянето на ИП на две категории: „системно значими и „като банки“ (systemic and bank-like), от една страна и такива, към които ще се прилагат по-облекчени пруденциални изисквания и да не се слагат под еднакъв знаменател кредитни институции и ИП, без да се отчита спецификата на дейността на двете категории финансови институции. В никакъв случай да не се възлагат по-големи регулаторни тежести върху ИП, които могат да бъдат категоризирани като „системно значими и „като банки“.
- Що се отнася до изискванията за ликвидност на ИП, те не следва да водят до ситуацията иначе добре управлявани фирми да излизат от бизнеса, поради недобро калибриране на изискванията за ликвидни буфери, въведени от законодателството и поради регулаторен ексцес.
- Поставен беше въпросът и да се преразгледат положенията на политиката за възнагражденията, като се отчетат характерът, обемът и спецификата на дейността на ИП и по-специално се ревизират правилата за променливото възнаграждение и стесни кръгът от служители, спрямо които се прилагат по-тежките изисквания на политиката за възнагражденията, в това число и изискванията за променливото възнаграждение.

Дискусията е в рамките на ЕС, като предстои предложенията на ЕБО да се разгледат в европейските институции, преди да се пристъпи към промени в Директивата за капиталовите изисквания. БАЛИП ще работи с компетентните държавни органи – КФН и МФ, за да може българското правителство да заеме позиция, която в достатъчна степен отразява нуждите и спецификата на бизнеса.

8. НАРЕДБА № 2 ЗА ПРОСПЕКТИТЕ ПРИ ПУБЛИЧНО ПРЕДЛАГАНЕ И ДОПУСКАНЕ ДО ТЪРГОВИЯ НА РЕГУЛИРАН ПАЗАР НА ЦЕННИ КНИЖА И ЗА РАЗКРИВАНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ ПУБЛИЧНИТЕ ДРУЖЕСТА И ДРУГИТЕ ЕМИТЕНТИ НА ЦЕННИ КНИЖА („НАРЕДБА № 2“)

През м. юли 2016 г. до КФН бе изпратено писмо на БАЛИП с бележки , коментари и предложения по Наредба № 2. На вниманието на КФН бяха поставени въпроси, свързани с някои аспекти от режима на публичното предлагане на финансови инструменти като:

- размер на номинала на недялови ценни книжа, под който се изготвя резюме на проспекта;
- отпадане на изискването заявлението и регистрационната форма за потвърждаване на проспекта да се подписват с усъвършенстван електронен подпис, доколкото Делегиран регламент (ЕС) 2016/301, уреждащ подаването на заявление за потвърждаване на проспект, не съдържа изисквания относно вида на електронния подпис и не следва да се въвеждат по-тежки условия за комуникиране с регулатора, отколкото европейските регулации допускат;
- доколкото задължението за предоставяне на тримесечни публични уведомления за финансовото състояние на емитанта е важно ново задължение на емитентите и доколкото отпадна задължението те да предоставят тримесечни финансови отчети, в Наредба № 2 да се заложат основните компоненти на съдържанието на тези уведомления, като в това число се конкретизира съдържанието на справките, като се въведат минимални изисквания към него.

Бяха направени и други предложения, като част от тях бяха приети от регулатора.

9. НАРЕДБА № 13 ЗА ТЪРГОВО ПРЕДЛАГАНЕ ЗА ЗАКУПУВАНЕ И ЗАМЯНА НА АКЦИИ („НАРЕДБА № 13“) И НАРЕДБА № 41 ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОБОСНОВКАТА НА ЦЕНАТА НА АКЦИИТЕ НА ПУБЛИЧНО ДРУЖЕСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО КЪМ ПРИЛАГАНЕТО НА ОЦЕНЪЧНИ МЕТОДИ, В СЛУЧАИТЕ НА ПРЕОБРАЗУВАНЕ, ДОГОВОР ЗА СЪВМЕСТНО ПРЕДПРИЯТИЕ И ТЪРГОВО ПРЕДЛАГАНЕ („НАРЕДБА № 41“)

Комисията за финансов надзор изготви обзор на нормативната уредба за търговите предлагания, с анализ на проблемите, сравнителен материал и възможни решения, с оглед изготвяне на промени в ЗППЦК и актовете по прилагането му, които да оптимизират режима на търговите предлагания (ТП). УС на БАУД на няколко свои заседания обсъди темата. Изготвени бяха анализи на режимите на ТП в държави-членки на ЕС като Испания, Люксембург, Португалия, Франция, Румъния. Бяха изготвени предложения, които бяха включени в текста на писмото на БАЛИП по ЗИД на ЗППЦК. Част от тях бяха приети от КФН и залегнаха в текста на ЗИД ЗППЦК – напр. бяха съкратени сроковете на административните процедури по разглеждане на ТП, намали се броят на изданията, в които трябва да се публикува ТП. Окончателният текст на законопроекта е редактиран въз основа на практиката на КФН и съдебната практика, свързана с режима на ТП, като се отчитат редица конкретни казуси на търгови предложения в последните години.

В изпълнение на нормативната си програма КФН изготвя проекти на наредби за изменение и допълнение на Наредба № 13 и Наредба № 41, които предстои да бъдат поставени на публично обсъждане през първото полугодие на 2017 г.

II. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КОНТАКТИ С ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ.

1. ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ

1.1. НАРОДНО СЪБРАНИЕ (НС)

а) БАЛИП си взаимодейства с НС във връзка с новия Закон за независимия финансов одит, като беше изпратено писмо до НС по ЗФНО, а представители на БАЛИП участваха в заседанието на Комисията по бюджет и финанси на НС.

б) БАЛИП изказа позицията си пред НС във връзка с промените в ЗЧРБ и Закона за адвокатурата.

в) Председателят на УС на БАЛИП г-н Любомир Бояджиев участва в заседание на Комисията по бюджет и финанси на НС, проведено на 26.07.2016 г., на което бе обсъдена кандидатурата за избор на Председател на КФН.

г) На 20 юни 2016 г. се проведе среща с г-н Делян Добрев, председател на Комисия по енергетика на Народното Събрание.

Обсъдено бе подпомагане листването на малки и средни предприятия (МСП) на БФБ, възможностите за финансиране от европейски програми и ролята на ИП за изготвяне на проспекти и поемане на емисии на МСП, извършване на рекламни кампании и road shows и съответно покриване на разходи до определен размер.

1.2. КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР (КФН)

БАЛИП и КФН поддържат постоянна връзка и съвместно обсъждат всички въпроси от интерес за бизнеса и развитието на капиталовия пазар. Особено значими са контактите във връзка с нормативната дейност и функции на КФН. БАЛИП редовно участва в съвместни с други организации срещи и дискусии, изказва становища, прави коментари, бележки и предложения по проекти на нормативни актове. Съвместно се работи и по тълкуването на разпоредби за уточняване практиката на КФН по прилагане на нормативните текстове. УС на БАЛИП и членовете на Асоциацията редовно участват в събития и прояви, инициирани от КФН, като активно се включват в дискусиите и правят предложения за подобряване на регулаторната рамка и надзорните практики на КФН.

а) БАЛИП е канена и редовно участва в съвместни работни срещи, организирани от КФН, на които присъстват представители на БНБ, МФ, БАУД, АББ, АИКБ, АДВИБ, БАВИ, БФБ и ЦД.

б) БАЛИП участва и в регулярните срещи с Председателя на КФН г-жа Карина Караиванова и ръководството на КФН, като поставя текущи въпроси и проблеми, с които бизнесът се сблъсква. На среща в КФН на 17.01.2017 г. постави въпроса за член на УС на Фонда за компенсирани инвеститори (ФКИ) да бъде избран представител на БАЛИП. От КФН се получи положителен отговор, като за член на УС на ФКИ бе избрана г-жа Радослава Масларска, член на УС на БАЛИП и изпълнителен директор на ИП „Елана Трейдинг“ АД. В ЗИД на ЗППЦК допълнително бе уредена и промяна в процедурата за избор на членове на УС, като КФН ще уведомява оправомощените асоциации относно сроковете за предоставяне на номинации. Поставен бе и въпросът да се ускори работата по проекта на ЗИД ЗППЦК, както и за необходимостта да се направят нормативни промени, които да позволяват нормалното извършване на къси продажби и маржин търговия. От БАЛИП бе изразена готовност да се дадат предложения по Наредба № 16. БАЛИП също постави въпроса от КФН да се правят обобщения на надзорната практика и да се посочва къде ИП допускат пропуски и нарушения, с цел да се адресират

проблемите в работата на ИП и да е ясна надзорната политика. Да се предупреждават ИП къде се допускат грешки, преди да се тръгва към съставянето на актове за установяване на административни нарушения. БАЛИП приветства и засилването на борбата със сивите брокери, като от КФН подробно указаха какви мерки се предприемат в тази насока, включително и чрез промени в ЗКФН и ЗПФИ и въвеждане на фигурата на тайния клиент.

в) Във връзка с нормативната уредба в периода 2016-2017 г. в КФН са внесени становища и съответни предложения за изменения и допълнения в ЗППЦК, ЗГВБ, ЗОЗ, ТЗ, ЗМИП, ЗКФН, Наредба № 2, Наредба № 13 и Наредба № 41.

г) БАЛИП взаимодейства с КФН във връзка с провеждането на изпити за брокери и инвестиционни консултанти, като представител на БАЛИП участва в изпитната комисия, назначена от КФН за оценяване на кандидатите. БАЛИП и КФН провеждат и консултации, свързани с програмата и изпитните въпроси.

1.4. НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ПРИХОДИТЕ (НАП)

БАЛИП поддържа контакти с НАП по въпросите, свързани с автоматичния обмен на данъчна информация. В предходния период БАЛИП участва съвместно с КФН, МФ, АББ и Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ) в работна група по изготвянето на Закон за автоматичен обмен на финансова информация в областта на данъчното облагане.

През отчетния период БАЛИП подготви членовете за първото рапортуване съгласно FATCA споразумението, разпоредбите на Директива 2014/107/ЕС на Съвета от 09 декември 2014 г. за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация в областта на данъчното облагане и новия Раздел IIIa „Автоматичен обмен на финансова информация в областта на данъчното облагане“ на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Проведено беше обучение с лектор Иван Антонов, главен юрисконсулт в дирекция СИДДО на НАП. Беше разменена кореспонденция с указания как да се изготвят xml файлове с необходимата отчетна информация. Членовете зададоха множество въпроси, свързани с размери на докладвани сметки, случаи на двойно гражданство, притежаване на зелена карта, процедиране при инвестиции в деривативи, извършване на дейност като чейндж бюро, генериране на GIIN номер, прагове за извършване на комплексни проверки, дата и начини за преоценка на активите по сметката при ИП и др.

На зададените въпроси бяха дадени подробни отговори.

От НАП бяхме информирани и за публикуване на техния сайт на Заповед ЗЦУ-599/25.05.2016 г. на изпълнителния директор на НАП за определяне на формат и ред за предоставяне на информация за целите на FATCA споразумението, както и прилежащите към нея документи.

2. ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР (ЦД)

а) През отчетния период БАЛИП работи активно с ръководството на ЦД по повод прилагането на новия Правилник за дейността на ЦД и функционирането на новата информационна система на депозитаря.

б) На среща в „Перформ Бизнес Център“, организирана от ЦД с участието на основните асоциации на професионални участници на капиталовия пазар и емитентите, както и КФН, бе обсъден въпросът за намиране на решение с регистъра за лични сметки за безналични финансови инструменти, които не са под

управлението на членове на депозитаря („Регистър А“ към ЦД). Набелязани бяха различни варианти за решение, бяха изказани и различни мнения от участниците. Дискусията по темата е на първоначален етап и предстои да се търси приемливо и законосъобразно решение за в бъдеще.

в) БАЛИП е редовно уведомяван от ЦД във връзка с парите на Фонда за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти в КТБ, като от ЦД се получава информацията относно предприеманите от ЦД стъпки за възстановяване на сумите.

г) БАЛИП е представен в Работна група по корпоративни действия при ЦД. Тази РГ проведе няколко заседания, на които се обсъждаха стандарти Cash Distribution и Securities Distribution. Стандартите са изготвени от Консултативна група към Проекта Target 2 Securities към Европейската централна банка. Констатацията на РГ е, че по-голямата част от стандартите са спазени.

3. „БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА – СОФИЯ” АД (БФБ)

БАЛИП активно работи с БФБ по широк спектър от въпроси от взаимен интерес като дава становища и бележки, участва в срещи и редица инициативи на БФБ.

а) БАЛИП, БАДДПО, БАУД, БФБ и ЦД се обединиха около задачата да се изготви финален материал за режима на публично предлаганите корпоративни облигации, като този проект бе представен в МФ на предходен етап, а през отчетния период залегна в основата на предложенията на БАЛИП до КФН по проекта на ЗИД на ЗППЦК, голяма част от които намериха място и бяха отразени в законопроекта.

в) БАЛИП подкрепя усилията на БФБ за въвеждане в действие и функционирането на SEE Link, иновативна регионална платформа за търговия с ценни книжа, листвани на борсите в България, Хърватия и Македония, като оказва необходимата логистична и информационна подкрепа.

г) На 01.06.2016 г. в БФБ се проведе среща с представители на Министерството на икономиката по повод технологично изработване на документ за подаване на заявления за кандидатстване за поемане на разходите по листване на малки и средни предприятия на БФБ. Разяснени бяха основните елементи на програмата, срокове, видове разходи за листването, които могат да бъдат покрити, представяне на тези компании в страната и в чужбина.

III. СЪВЕТ ЗА РАЗВИТИЕТО НА КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР

БАЛИП е един от учредителите на Съвета за развитие на капиталовия пазар.

След консултации с КФН, БФБ, ЦД и останалите учредители, на 10 октомври 2016 г. беше подписан меморандум за създаване на Съвет за развитието на капиталовия пазар. Меморандумът беше подписан от общо 14 институции и организация - Асоциация на банките в България (АББ), Асоциация на българските застрахователи (АБЗ), Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите (АДВИБ), Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел (АДСИЦ), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО), Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), Българска асоциация на управляващите дружества (БАУД), Българска стопанска камара (БСК), „Българска фондова борса-София“ АД (БФБ), Комисия за финансов надзор,

Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), „Централен депозитар“ АД и Национална комисия за корпоративно управление (НККУ). Съветът бе създаден като официална платформа за сътрудничество между организации в областта на небанковия финансов сектор.

Като негови основни приоритети бяха заложи:

- изработването на цялостна стратегия и пътна карта за развитие на капиталовия пазар в средносрочен и дългосрочен план;
- повишаване на пазарната капитализация и обемите на търговия на регулиран пазар;
- усъвършенстване на нормативната уредба в областта на финансовите пазари;
- създаване на условия за финансиране на малкия и среден бизнес чрез капиталовия пазар; въвеждане за търговия на нови финансови инструменти на регулиран пазар;
- създаване на възможност за финансиране на публични предлагания на финансови инструменти чрез оперативни програми и средства от ЕС и др.

За изпълнение на приоритетите на Съвета бе създадена Координационна работна група с членове представители на организациите, подписали меморандума. Функциите, които тя изпълнява, са анализ и оценка на състоянието на сектора, както и прогнози за процесите в него, инициране на публични дискусии и научни изследвания по актуални теми, разработване на национална програма за повишаване на финансовата култура на потенциалните клиенти на финансови услуги и изготвяне на предложения за законодателни промени в небанковия финансов сектор. Подписаният меморандум е безсрочен и в Съвета може да се включи всяка друга организация, имаща отношение към небанковия финансов сектор, и която споделя принципите му.

Като асоцииран член към него се присъедини Американската търговска камара в България (AmCham).

IV. ДЕЙНОСТ И РЕШЕНИЯ НА БАЛИП ПО ДРУГИ ВЪПРОСИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И ЗА РАЗВИТИЕ НА КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР В СТРАНАТА

1. РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБРАЗЦИ НА ПРАВИЛА, ПОЛИТИКИ И ПРОЦЕДУРИ ВЪВ ВРЪЗКА С РЕГЛАМЕНТ 575/2013, ПРОМЕНИТЕ В ЗПФИ, НОВИЯ ЗАКОН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ПАЗАРНИ ЗЛОУПОТРЕБИ С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, РЕГЛАМЕНТ 596/2015 И НАРЕДБА № 50

Членовете на БАЛИП се включиха активно в разработката на образци и форми на правила, процедури и политики, които се изискват в дейността ИП съгласно Регламент 575/2013, промените в ЗПФИ, новия Закон за прилагане на мерките срещу пазарни злоупотреби с финансови инструменти, Регламент 596/2015 и Наредба № 50. Състояха се няколко отделни заседания на вътрешни контроли и юристи, като се размени и кореспонденция. Този обмен на информация продължи в оперативен порядък и след провеждане на съответните заседания.

1.1. На 16 и 26 януари 2017 г. се състояха две сбирки на вътрешните контроли на членовете на БАЛИП. Обсъдено беше изготвянето на програмата за мониторинг и доклада по чл. 80а от Наредба № 38, както и други въпроси, свързани с дейността на отделите за вътрешен контрол. След дискусията бе прието, че в срока за привеждане на

дейността на ИП в съответствие с нормативните изисквания (19.04.2016 г.) е било необходимо да се изготви оценка за нивото на риска от неспазване на нормативните изисквания по чл. 80, ал. 3 за 2015 г. и на база на тази оценка да се направи програма за мониторинг за 2016г. по чл. 80а, ал. 1 от Наредба № 38. Съответно за резултатите от извършения мониторинг в съответствие с програмата е било нужно да се изготви доклад в срок до 31.01.2017 г., който да се внесе в КФН, в определения за това срок (до 7 февруари 2017). Отделно е нужно да се направи оценка на риска по чл. 80, ал. 3 за 2016 г. и програма за мониторинг за 2017 г. по чл. 80а, ал. 1, които не се внасят в КФН.

След първото заседание на 18 януари 2017 г. бяха изготвени резюме на изискванията на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП или ESMA) към програмите за мониторинг (на риска от нормативно несъответствие), въз основа на които членовете да могат да разработят конкретните програми, отразяващи спецификата, размерите и естеството на бизнеса им. Изготвени бяха и бележки по доклада по чл. 80а от Наредба № 38. Те отразиха дискусиата на вътрешните контроли от ИП на 26 януари и бяха разпратени на членовете с цел да бъдат ползвани за изготвяне на окончателен вариант на доклада.

1.2. Разработени бяха с активното участие на колегите от ПФБК на образци и модели на Правила по чл. 9, ал. 2 от Закона за прилагане на мерките срещу пазарни злоупотреби с финансови инструменти - за докладване на нарушения на ЗПМПЗФИ и Регламент 596/2015 от служителите, както и Правила, системи и процедури за откриване и съобщаване за подозрителни нареждания и сделки.

2. КУРСОВЕ ЗА БРОКЕРИ И ИНВЕСТИЦИОННИ КОНСУЛТАНТИ

БАЛИП се утвърди като основна организация, работеща в тясно взаимодействие с КФН, ангажирана с подготовката, организацията и провеждането на курсове за брокери и инвестиционни консултанти, в това число изработването на конспекти за изпитите и провеждане на вътрешно оценяване на кандидатите (т.нар. „пробен изпит“).

През отчетната година БАЛИП съвместно с БАУД организира курсове за брокери и инвестиционни консултанти в съответствие с изискванията на Наредба № 7 от 5 ноември 2003 г. и одобрените от КФН тематични конспекти за изпитите за брокери и инвестиционни консултанти. УС на БАЛИП съгласува с БАУД програмата за обучение, разработена от групата лектори - инвестиционни консултанти и СФА.

Обучението се проведе от лектори, повечето от които са или са били служители на членове на БАЛИП и/или БАУД: Васил Караиванов – асистент, Стопански факултет на Софийски Университет; Надя Неделчева (СФА) – портфолио мениджър, „Карол” АД; Галина Димитрова, началник отдел „Инвестиционно банкиране” в ОББ и Ирина Димитрова (СФА).

Курсовете стартираха на 12 ноември 2016 г. със записани 23 участника, като се осигури посещаемост, която покри разходите за провеждане на курса и донесе положителен финансов резултат за БАЛИП. Приходите и разходите се поделиха между БАЛИП и БАУД по формула, определена от двете асоциации.

От резултатите, публикувани на сайта на КФН, всички издържали изпита за брокери са наши курсисти (от 5 издържали 5 са наши курсисти), а при консултантите от 4 издържали, 2 са наши курсисти. От общо 9 издържали изпитите кандидати, 7 са наши курсисти. Установена е традиция за добро ниво на подготовка на курсистите, като през различните години е имало различна успеваемост.

С цел подобряване организацията и провеждането на курса и постигане на по-добри резултати на изпитите пред КФН се състоя среща на представители на БАЛИП и БАУД с преподавателите, на която бяха набелязани мерки за оптимизация на

учебния процес и постигане на по-високи резултати. Част от мерките касаят организацията на изпитния процес и провеждането на изпитите (актуализиране на конспектите и библиографията, предоставяне на повече източници на български език, своевременно публикуване от КФН на реда за провеждане и конспектите за изпитите, провеждане на изпитите в неработни дни, съобразяване на въпросите и задачите за изпита с конспекта, отчитане на средното ниво на представяне на курсистите при оценяване и пр.), а част касаят самия лекционен курс (организация и провеждане на пробен изпит, даване на консултации, актуализиране на програмата на курса и лекциите, даване на упражнения, провеждане на тестове и пр.).

3. ГОДИШНА СРЕЩА

БАЛИП организира годишна среща, на която бяха поканени и колеги от ИП, които не са членове на Асоциацията, мениджъри на УД и ПОД, банки, държавни институции. Срещата се проведе на 12-13 ноември 2016 г. в гр. Банско в хотелски комплекс „Св. Иван Рилски“. Участие взеха над 30 участника. Проведе се и обучение по следните теми:

3.1. „Мерките за стимулиране на капиталовия пазар, разписани в Меморандума за сътрудничество между КФН, БФБ, ЦД и десет неправителствени организации, една от които е БАЛИП. Роля на „Българска фондова борса – София“ АД, Централен депозитар АД и инвестиционните посредници за придаване на нова динамика на пазара“.

Лектори: Иван Такев, изпълнителен директор на „Българска фондова борса – София“ АД и Васил Големански, изпълнителен директор на Централен депозитар.

3.2. „Правен режим на националните инвестиционни фондове (НИФ) и алтернативните инвестиционни фондове (АИФ), изисквания за управление, регистрация и лицензиране, роля и функции на инвестиционните посредници при осъществяването на дейност от НИФ и АИФ“.

Лектор: адв. Димитър Калдамуков от адвокатска кантора „Точева и Мандажиева“.

3.3. „Често срещани проблеми във връзка с прилагането на новата уредба относно капиталовата адекватност и ликвидността на ИП, отчетността, най-чести нарушения и неизпълнение на задължения по Наредба № 50, Наредба № 38 и ЗПФИ. Новата уредба на дистанционното сключване на договори, технически аспекти и документиране на процеса, съхраняване на документацията по клиенти, начини на запазване на даден технически запис, процедиране при проверка от надзорен орган и пр.“

Лектор: Десислава Димитрова, главен експерт в КФН

V. УЧАСТИЕ В СЕМИНАРИ, КОНФЕРЕНЦИИ. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДРУГИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА.

1. На 9 юни 2016 г. се проведе обучение по ДОПК и докладването на сметки при ИП на чуждестранни фирми и резиденти (за 2016 г. - в изпълнение на FATCA). Лектор беше Иван Антонов, главен юрисконсулт в дирекция СИДДО на НАП.

Лекторът демонстрира онлайн пред участниците как се попълват форми за докладване на сметки. Беше разяснено как се процедира със структуриране на информацията и нейния формат, правилата и валидациите, на които трябва да отговаря този формат, при положение, че от НАП не са разработили специално приложение, с което да се генерира въпросният отчет. Дадена беше информация в

кои случаи следва да се търси контакт и информация от американската Служба за данъчни приходи (IRS), като се свалят форми от техния сайт, как всяка финансова институция следва да създаде xml файл на база одобрените правила. В реално време лекторът показва чрез уеб-сайта на белгийската данъчна администрация създаването на примерен xml файл, и посочи какви модификации са нужни за да се отговори на потребностите на българските финансови институции.

2. На 14 октомври 2016 г. беше проведен семинар за портфолио мениджъри, организиран от „Пантера Солюшънс“ (партньор на БФБ) и БФБ, със съдействието на БАЛИП. Семинарът беше едномесечен и беше посветен на Трето поколение разпределение и насочване на инвестиции към определени активи (Introduction to Third Generation Asset Allocation), с лектор Маркус Шулер от „Пантера Солюшънс“.

3. Членовете на БАЛИП участваха в петата поредна специализирана конференция за инвестиции и валутна търговия на българския пазар и региона – „INVESTOR Finance Forum“, със слоган 5 BIG TRENDS, организирана от портала за бизнес и финансова информация „Инвестор.БГ“ и „Bloomberg TV Bulgaria“. БАЛИП е дългогодишен партньор на Инвестор.БГ и е съдействал за организиране на неговите събития.

Форумът се проведе на 18 ноември 2016 г. в Интер Експо Център – София. На конференцията бяха обсъдени актуални въпроси и решения, свързани със стратегии за търговия, тенденциите и функционирането на съвременните капиталови пазари, отражение на политически, финансови и технологични събития и развития.

Конференцията се проведе под формата на дискуссионни панели и презентации, като паралелно се организираха индивидуални срещи между заинтересованите лица.

4. На 28 март 2017 г. се състоя обучение по техники за маркетинг и продажби, организирано от IDEAs International със съдействието на БАЛИП. Обучението обхваща следните теми:

- Въведение
- Разликата между факти и мнения, как да се използват за проследяване на представянето на търговския екип;
- Какво е маркетингово позициониране;
- Основни инструменти за намиране на истинска пазарна позиция;
- Как да използвате пазарната позиция като средство за повишаване на продажбите;
- Как да използвате емоционална интелигентност, за да мотивирате търговския си екип.

5. На 5 април 2017 г. се проведе обучение, свързано с MiFID II и новите изисквания към дейността на ИП, организирано от адвокатска кантора „Цветкова, Бебов, Комаревски“, с която БАЛИП има подписано дългосрочно споразумение за сътрудничество. БАЛИП оказва логистична подкрепа за организиране и провеждане на обучението.

Бяха разгледани следните теми:

- Изисквания на MiFID II към вътрешната организация на инвестиционните посредници и информацията, предоставяна на клиенти.
- Висококачествена търговия. Отражение на новият режим при форекс търговия.
- Изисквания при създаване на финансови продукти. Нови изисквания към структурираните депозити и кръстосаните продажби.
- Облаги. Изисквания при независими инвестиционни съвети. Изисквания за отчитане.
- Категоризация на клиентите. Оценка за подходяща услуга.

Любомир Бояджиев

За Председателя на УС на БАЛИП

ИП „БенчМарк Финанс“ АД